

Az emberi psziché négy lábú tükre

Szombati-Gille Tamás

Ki gondolta volna, hogy épp a horror műfajában születik meg az a kortárs alkotás, amelyik olyan mély betekintést enged a kutyák érzélemlá- gába, hogy ebben a tekintetben maga mögé utasítja a fajsúlyosabb drámai klasszikusokat. Pedig a 2025-ös *Jó kutyá (Good Boy)*, amely Ben Leonberg író-rendező magánprojektjeként, alacsony költségvetésből készült el, épp ezt teszi: jobban átéreztetni a nézővel egy négy lábú szenzoriális tapaszta- latait és érzelmi megéléseit, mint sok korábbi kutyás film. Emellett egy feltételezhetően műfajteremtő pszicho- lógiai horror, amely nagy hatással lesz mindazokra, akik osztatlan figyelem- mel nézik és nyitottak az újszerű él-

mény befogadására, függetlenül attól, hogy állatbarátok-e.

A történet szerint Indy, a hűséges retriever elkíséri súlyosan depressziós gazdáját egy elhagyatott erdei házba, ahol a férfi a lelki gyógyulás reményé- ben izolálja magát. Az eb azonban ha- marosan egy vészjósló jelenlétre lesz fi- gyelmes, amelyet gazdája nem érzékel, a nézők viszont – az állat szemein és fülein keresztül – igen, és ezzel a ren- dező nemcsak a megismerés, hanem a borzongás új szintjeit is megnyitja. A félelmetes filmbéli jelenbe egy felté- telezhetően még tragikusabb filmbéli múlt emlékfoszlányai is beszivárognak az állat által érzékelt töredékes szagle- nyomatokból.

Műfajteremtő kreatív munka

A kevés, de rendkívül hatásos horror-elemtől eltekintve olyan hétköznapi jelenségek is új értelmet nyernek a sajátos szemszögben, mint a leláncolttság, az elhagyatottság vagy az értetlen emberi magatartás borzalmainak való kiszolgáltatottság. A feldolgozott sorskérdések – hűség, elfogadás, önfeláldozás, halál – erőteljesek, emberiek. A fantasztikusnak tűnő elemek pedig végül mind értelmet nyernek a koherens egészet alkotó, de legkevésbé sem szájbarágós történetben, melynek értelmezése sok helyütt a néző aktív részvételét igényli.

A film egyik kiemelkedő kvalitása a főszereplő eb által nyújtott kiváló „színeszi” alakítás, amely még egy profi módon idomított állatnak is a dicséretére válna. Figyelembe véve viszont, hogy a rendező saját házikedvencével forgatott – és emiatt több mint három évig tartott a produkció –, a teljesítmény példátlan. Az állat bőrének min-

den apró rezdülése, értelemtől lángoló tekintete és testtartása minden egyes pillanatban tökéletesen illeszkedik az adott jelenet történéseihez, mintha az eb valóban megélné a horrort. Vagy mégsem?

A szubjektivitás és objektivitás paradoxona

Az aggodalmat keltő jelenetekben az úgynevezett Kulesov-hatás köré épített filmművészeti technika érhető tetten. Vagyis hogy egy snitt teljesen eltérő értelmezést nyer attól függően, hogy milyen snitt követi. Ha például egy kutya feszülten összpontosító tekintetéről egy csirkecombot falatozó emberre vált a film, akkor a néző teljesen másként értelmezi a kutya feltételezett érzelmeit, mintha ugyanarról a feszült tekintetről egy lopakodó kóbor macskára váltana a képsor vagy épp egy horrorisztikus árnyalakra. Így az eb teljesítményét hatványozzák mindazok a benyomások, amelyeket a néző vetít

ki rá. A négy lábú szemszögéből láttatott történet mégis mélyen szubjektív élményként hat.

Ezt a sajátos hatást egészíti ki az arctalanul láttatott szereplők technikája, amelyet ősidők óta előszeretettel alkalmaz a horroripar. Az arctalanság ugyanis fokozza az izgalmat, a nem látott részleteket pedig saját fantáziájukból egészítik ki a nézők, gyakran sokkal rémisztőbb képzetekkel, mint amire a film önmagában képes volna. A *Good Boy* protagonistájának szemszögéből sem látni az emberi arcokat, az eb számára nem is az arc a fontos. Szubjektív, de sosem ítélező világgépét a vele szemben tanúsított emberi magatartás és az érzékszervi benyomások alakítják.

A néző görbetükre

Ebben az értelemben a *Good Boy* nemcsak egy kutya pszichéjéről ad mélyreható elemzést, hanem a nézőjéről is. A publikum ugyanis öntudatlanul a saját érzelmeit, félelmeit vetíti ki a filmbéli ebre.

Talán ezért a filmtörténet egyik legkutyább kutya-karakterének is nevezhetnénk Indyt, hiszen ahogy a való életben is sokszor az állat a gazda mása, illetve a felé irányuló emberi magatartás lecsapódása, úgy ez a filmbéli eb is

görbetükröt állít a néző elé – míg ezzel párhuzamosan szeretetre méltó lényre megnyugvást, feltétel nélküli elfogadást és lojalitást sugároz a legsötétebb pillanatokban is, betöltve az ebek mindenkori és csodálatos funkcióját.

A bevallottan Steven Spielberg 1982-es *Poltergeistje* által ihletett film rövid játékidéje egyébként adekvátnak tekinthető – épp addig tart, amíg fenn tudja tartani a feszültséget, és egy pillanatra sem válik unalmassá. Ben Leonberg rendező mellett főhajtást érdemel még az operatőr, a vágó és a hangmérnök, kiknek együttes munkája adja meg a mozi egyedülálló atmoszféráját. Rétegfilm lévén, ha nem is fog megérteni tágabb publikumot, mégis az év egyik legkülönlegesebb alkotásának tekinthető.